

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEČ

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravnštva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 »Čekovni račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Cene oglasov
1 stolp, peti vrste
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka
in dneva po prazniku

Da si zapomniš

Na težko kleveto radičevskega poslanca Zupančiča v ljubljanski oblastni skupščini je večina skupščine, ki jo tvori klub Slovenske ljudske stranke odgovorila z najostrejšo kaznijo. Izključila je krivca za osem dni iz svoje srede. To je zahtevala tako čast Slovenske ljudske stranke kot večinske zastopnice slovenskega naroda kakor dostojanstvo oblastne skupščine.

Radičevci in samostojni demokrati so hoteli s svojim predlogom takoj ob otvoritvi novega zasedanja oblastne skupščine vpeljati belgrajske metode svojih stankarskih tovarišev v narodni skupščini pred in do 20. junija. Zapisniki te seje oblastne skupščine povedo, da je poslanec Zupančič že v začetku seje na vsak način zahteval besedo in nadlegoval predsednika, predno je on sploh prešel k prvi točki dnevnega reda. Po izčrpanem poročilu je predsednik bral predloge, v par besedah povedal njihovo vsebino in jih odkazoval odsekom. Za vse ostale predloge je to bilo tudi opoziciji prav, le pri tej hujšakško koncipirani resoluciji, ki s delom oblastne skupščine nima nobene zveze, so radičevci in samostojni demokrati zahtevali, da jo predsednik v celoti čita. In ko je predsednik tako šikaniranje odklonil, je poslanec Zupančič izrekel dobesedno te-le besede: »Konstatiram, da je predsednik vedoma kršil poslovnik s tem, da ni prečital predloga kljub temu, da sem ga opozoril pravočasno. Ker ga neče prečitati, smatramo, da se večina skupščine solidarizira z belgrajskimi Puniši Radičiči.«

Te besede smo navedli točno po uradnem stenografskem zapisniku. To poudarjamo, ker je menda ing. Zupančiča lastnih besedi sram. V »Jutru« namreč jih skuša drugače tolmačiti in iz besede »ker« napraviti »če«, kakor da je govoril pogojno. Ing. Zupančič trdi, da je govoril s stenografi, ki da so mu to dikcijo potrdili. Dejansko pa uradni stenografi nič ne vedo, da bi bili z Zupančičem o vsem tem govorili. Ing. Zupančič s tem le priznava, da je govoril nekaj, kar ni prav in kar je le njemu in njegovemu klubu škodovalo. Kajti pred slovenskim narodom take vrste politične metode ne uspejajo in radičevci s temi sredstvi ne bodo želi pri nas političnega uspeha.

Posebno ne prime politika, ki jo pobijajo še čisto nova in sveža dejstva. Ljubljanska oblastna skupščina in ljubljanski oblastni odbor sta ob priliki tragične smrti g. Stjepana Radiča izkazala le-temu vso pieteto in s tem dokumentirala naravnost nasprotno stališče, kakor ga podtika tej korporaciji zgoraj navedeni Zupančičev očitke. Slovenska ljudska stranka v vsej svoji zgodovini nima nobenega madeža nasilnih dejanj. Naj bi ing. Zupančič tozadevno ranje pogledal svoje in sorodne hrvatske stranke vrste, kjer bo našel napadalce na poslanca Sušnika, ubijalce zaupnika Hrvatske ljudske stranke in pretepače, ki z nasiljem preganjajo vse zadnje mesece neradičevske kmete po hrvatskih selih. Naj bi ing. Zupančič pogledal k svojim prijateljem-samostojnim demokratom in se spomnil na Trbovlje, na Vič, na Podnart in vsa druga pozorišča javnih ljudskih, kojih ideologija ima svoj izvor v politiki njegovih prijateljev.

Slovenska ljudska stranka ne bo nikdar pustila, da bi se v ustanovah in korporacijah, v katerih ona odločuje, uveljavljale kakršnekoli nekalificirane metode političnega boja. Ona je odgovorna za red in dostojanstvo oblastnih skupščin. Zato bo z vsemi sredstvi zatrla v teh oblastnih skupščinah vsak poskus neparlamentarnega obnašanja.

Liberalno časopisje čuti, da je njegova delegacija v prvi seji oblastne skupščine polomila. Prikrivati skuša svojo sramoto s tem, da po stari liberalni navadi zabavlja na vse, kar je oblastni odbor storil. Dasi je poročilo oblastnega predsednika en sam popis ogromnega dela, revija dejstev, pregled silnega dviga našega javnega gospodarstva, točen račun o vsem, kar je ljudstvo prispevalo za to svojo ustanovo, natančno zrcalo, v katerem odseva velika delavnost, požrtvovalnost in sposobnost vodstva oblastne samouprave, vendar gre liberalizem cinično preko tega in krepko dopoveduje vsemu svetu, da je gospodarstvo v slovenski deželi zanj še slabše. Kot nič, kar je partizanski, zgolj klerikalno. Da je oblastni odbor dal 800.000 Din za šole, da je s tem spopolnil vrzeli za vseh deset let nazaj, da je pri tem vpoševal samo stvarno potrebo, da je dal celo vrsto teh podpor liberalnim občinam, da morda prav nobene prošnje liberalnih občin ni odklonil, to je po »Jutru« par-

Mussolini hoče amputacijo?

č Zagreb, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Te dni se mudi v Zagrebu eden od voditeljev italijanske opozicije in zelo ugleden bivši član italijanskega kabineta, ki je bil dolgo vrsto let poslanec v italijanskem parlamentu, sedaj pa živi radi svojega odkritega protifašističnega stališča v inozemstvu, kjer je sodrnik raznih časnikarskih agencij. Imena radi stvari same to pot ne moremo navesti. V Zagreb je prišel, da prouči naše razmere. V to svrhu je stopil v stik z mnogimi političnimi činitelji.

Danes se je Vaš dopisnik sestal s tem parlamentarcem in se z njim razgovarjal nad dve uri. Poleg važnih izjav, ki jih je dal Vašemu dopisniku o dogodkih v svetovni politiki, se je zadržal na razmerah med Italijo in Jugoslavijo. Pri tej priliki je naglasil, da je Mussolini vsekakor želel, da ne bi bilo prišlo do odobritve nettunskih konvencij. Mussolini je svojo politiko privedel v tak položaj, da more obdržati njegovo diktaturo samo kak večji uspeh. Razen tega je Mussolini prepričan, da bi bil z odbijanjem ratifikacije od strani naše države odvrnil od nas vse naše sosede.

Nadalje je ta politik govoril o najaktualnejših političnih vprašanjih. Izjavil je, da želi Mussolini aktivne agitacije za amputacijo v naši državi in da si je večkrat prizadeval stopiti v zvezo z osebam, za katere misli, da bi mogle kaj doprinesti k amputaciji. Vendar pri nas nihče ni šel od odgovornih činiteljev na njegov lim. Mussolini bi v slučaju amputacije vsekakor si prizadeval vreči v Hrvatsko kapital, da bi jo gospodarsko zaslužil in jo napravil za Albanijo. Razen tega bi v tem slučaju prišel na Hrvatsko kot kralj član italijanske dinastije, ki bi bil istočasno tudi madjarski kralj.

Kakor nas ta italijanski politik obvešča, je načrt Mussolinija in njegove najožje okolice ta, da bi na ta način prodrl na Balkan s razdelitvijo naše države in onemogočil vsako jajo ekspanzijo slovenskih elementov na Balkanu. Slovenija bi bila po tem načrtu razdeljena med Italijo in Madjarsko, en del pa bi pripadal Hrvatski. Hrvatska država bi se pričela pri Kotoribi, šla proti Ptuj, od Ptuja na Zidani most, od tam pa preko Kočevja in Delnice na Sušak. Pri Zidanem mostu bi tekla madjarska meja proti Dravogradu. Italija bi vzela vse ostale kraje zapadno od črte Dravograd—Zidani most—Kočevje—Delnice.

Kakor nas ta politik zagotavlja, smatrajo ožji Mussolinijevi krogi to delitev kot najboljšo rešitev tega vprašanja in da v tem smislu poskušajo pri nekaterih tujih oblasteh pripravljati tla v tej smeri.

Italijanska emigracija nikakor ne veruje v uspeh take akcije, ker je mnenja, da bi bila vsaka slabitev naše države katastrofalna za italijansko emigracijo in za njene opozicionalne težnje, ker bi oslabeitev naše države neobičajno dvignila Mussolinijev režim.

Uredništvo »Slovenec« prepušča znaneu italijanskemu politiku za njegove informacije seveda polno odgovornost.

Državno posojilo

Belgrad, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Monopolska uprava je najela posojilo v znesku 300 milijonov dinarjev. Kakor nam zatrjujejo iz upravnih krogov državnih monopolov, se je posojilo najelo pod izredno ugodnimi okolnostmi. Posojilo se je danes podpisalo. V imenu švedske-ameriške skupine je podpisal posojilo g. Alström, ki se že par dni nahaja v Belgradu.

Odločilna seja demokratskega kluba

r Belgrad, 25. okt. (Tel. Slov.) Tajništvo glavnega odbora DS je izdalo sledeče obvestilo: »Skupna seja glavnega odbora, poslanskega kluba in osrednjih odborov iz Zagreba in Belgrada se bo vršila v soboto, 27. oktobra ob pol 10. dop. Vsi člani teh institucij se pozivajo, da pridejo na to sejo.«

To obvestilo je v zvezi s sejo, o kateri smo že ponovno poročali. Na tej seji bosta govorila g. Davidovič o notranji, g. Marinkovič pa o zunanji politiki. Misli se, da bo DS pri tej priliki zavzela končnoveljavno stališče nasproti poslednjim dogodkom, predvsem pa nasproti stališču KDK. Kakor smo že poročali, se v DS-krogih vedno bolj ojačava mnenje, da je treba proti voditeljem KDK podvzeti energične ukrepe z ozirom na njihove ekstremne in čestokrat izživljene geste. Predvsem to zahtevajo demokratski voditelji iz hrvatskih krajev. Tako n. pr. se iz krogov demokratskega kluba izve, da minister za javna dela g. Angelinovič zahteva, da se proti voditeljem KDK podvzamejo najstrožji ukrepi, posebno po njihovih izjavah, ki so jih dali na zborovanju v Sisku. Z ozirom na to bo ta seja zelo važna, ker bi mogla priti težje posledice.

Guverner Bajloni v Zagrebu in Ljubljani

r Belgrad, 25. okt. (Tel. Slov.) Danes je guverner Narodne banke g. Bajloni odpotoval v Zagreb, odkoder bo odšel tudi v Ljubljano, da stopi v stik z tamošnjimi zastopniki gospodarskih in finančnih organizacij.

Borba za župansko mesto

č Zagreb, 25. okt. (Tel. Slov.) Časopisje, ki je naklonjeno HFSS, poroča, da je že zagotovljena izvolitev novega župana dr. Srkulja. V krogih HFSS se pa zatrjuje, da niso točne kombinacije pristašev odbora kluba zastopnikov mestne večine. Te kombinacije so prezgodnje in nihče od pristašev KDK ni še sklenil, da bo Srkulj izvoljen za župana. »Riječ« prinaša uvodnik, ki nosi šifro Vilderja. V njem ostro napada Srkuljevo kandidaturu ter pravi, da bi moral Zagreb imeti človeka, ki bi bil sposoben v tem oziru, kar pa Srkulj po splošnem prepričanju ni.

tizansko. Da je oblastni odbor spravil v red naše bolnišnice, jih spopolnil, začel graditi nove, plačal samo za revne bolnike na odpisih 9.000.000 Din, to je pri liberalnih slabo gospodarstvom. Da smo že v prvem letu dobili nove ceste, mostove, gradbe, vodovode, da so cestni okrajni odbori dobili 4.000.000 Din, to je klerikalno nazadnjaško gospodarstvo. Ker je oblastni odbor razdelil 100 vagonov cementa in dal posebne podpore za izboljšanje hlevov in gnojnih jam, pravijo liberalci,

da je s tem storil »cementno korupcijo«. Ker je dajal za županske tečaje, tajniške tečaje, gospodinske tečaje, učiteljske kmetijske tečaje, za združništvo, za mlekarstvo milijonov vso, je s tem širil klerikalno mračništvo, čeprav je dejansko dvignil napredek in kulturo našega naroda v eni sami seziji višje, kot so poprej mogle liberalne vlade vseh sedem let. Ker je oblastni odbor razdelil 65 vagonov koruze med ubogo prebivalstvo, je s tem razsiral javni denar davkoplačevalcev, ki

Za zvezo z Rusijo?

Kombinacije z Rusijo niso prenehale. Zopet je tu francoski general Leron, ki pride v Romunijo. Namen naj bi bil ta: Osnovati naj bi se vzhodni blok držav male antante, kateremu bi pristopila tudi Poljska. Leron je že preje sondiral teren za to zvezo; za njim je prišel v Bukarešt poljski maršal Pilsudski, ki se je pogajal o poljsko-romunski zvezi. Ker je bil Leron tudi v Pragi in Belgradu, naj bi bila za to protirusko zvezo tudi Praga in Belgrad. Objekt, za katerega gre, pa je Ukrajina, katere zapadni del naj se odcepi od Rusije, da se Poljska lažje gospodarsko razmahne in da je romunska posest Besarabije varnejša.

Te kombinacije je prvi obelodanil nemški tisk. Kljub temu, da bi ta zveza ne bila Nemčiji ravno v prid in se ob takih prilikah navadno ne varčuje s senzacijami, so tudi nemški publicisti pristavili k tem poročilom rezervirano pripombo, da zanje ne prevzemajo odgovornosti. Praga je vsako tako misel protiruske zveze takoj zanikala. Pri nas se ni niti na splošno omenila, v ostalem svetu pa ni bilo niti odmeva, kaj šele viharja, ki mu ni mogoče uiti, kakor hitro se je namignje na kako novo politično zvezo. Ruska Ukrajina in vzhodni blok pa sta vendar dvoje takih zamisli, da bi se ne dali rešiti s potezo peresa in čez noč. Ze ti osamljeni glasovi so precej verodostojen dokaz, da je stvar z Rusijo in Ukrajinjo za enkrat res samo kombinacija.

Vendar pa je ta kombinacija pomembna v toliko, da se je začelo znova razpravljati o Rusiji. Ne toliko o njenih notranjih težavah. Kajti tu ni ničesar novega. Vlada nima denarja, ima pa opozicijo enkrat iz leve, drugič iz desne strani. Težava pri industrijalizaciji države tudi ni od včeraj; enako ne otepanje kmetov, ki se s komunizmom ne marajo seznaniti. Boj zoper srednje in velike kmete je tako star kot sovjeti. Z eno besedo: Težave, ki se s časom v malih niansah sicer spreminjajo, so vendar ene in iste iz leta v leto. To je stalna kriza sistema države, družbe in gospodarstva, ki bo trajala najbrže toliko časa, dokler bodo obstojali sovjeti. — Zanimanje za Rusijo sega v teh krogih bolj na zunanjo politiko, kjer naj bi bilo kaj novega. Res je namreč, da leži nad tem poljem skrivnosten molk. Koliko prahu je dvigal včasih Čičerin! Danes se ne imenuje več. Ali je bolan, ali ne more nikamor? Koliko groženj na ruski kot na angleški ali francoski strani še pred kratkim! Danes je položaj na Kitajskem skoraj reden; kitajskega vprašanja v prvotnem smislu besede ni več. Turške-ruske zveze ni, ker Kemal odklanja prav tako Rusa kot Grka in krvavo preganja sovjetsko propagando z isto doslednostjo kot pristaše starega turškega carstva. Mednarodni komunizem je utopijska. Kajti možen bi bil le z revolucijo, ta pa uspe zopet le v izrednih razmerah, ko je mera nezadovoljstva do vrha polna. **Rusija je omejena na Rusijo in osamljena. To je novo.** Ali pa je to novo morda povod, da se lahko računa z drugačnimi političnimi zvezami in ga naj zgrabi ta ali druga država, da pride na škodo tretji v dobre zveze z Rusijo?

Morda je na ta moment mislil pri nas tudi Svetozar Pribičević, ki se, kot na vseh poljih, hoče tudi tu pobahati kot specialist ruskih razmer. »Mi smo danes edina država v Evropi, ki nima nobenih zvez z Rusijo. In kako naj vodimo svetovno politiko ali kakorkoli sodelujemo v tej politiki, ako se s kitajskim zidom omejujemo od vsega sveta, ki predstavlja Rusijo? Italija bi bila nasproti nam manj agresivna, ako bi bila za nami Rusija.« To je smisel Pribičevićeve državnosti.

Rusija je osamljena! Ze to dejstvo kaže, »kako imajo vse države Evrope redne odnose z Rusijo«... Poleg tega pa vsak političen otrok ve, da razen Nemčije nima nobena izmed pomembnih evropskih držav z Rusijo urejenih razmer. Ali jih imate Anglija in Francija? Ali jih imajo države male antante? Ali jih ima finančni svet? Ali jih ima Poljska? Češkoslovaška n. pr. še do danes ni priznala

so bili tako dobri, da se niso uprli klerikalnim oblastnikom v oblastnih skupščinah.

V tem tonu razpravljata »Jutro« in »Narode« o ogromnem delu oblastnega odbora. Poznamo ta način izpred vojne. Poznamo pa tudi sadove dela Slovenske ljudske stranke v deželi izpred vojne in danes. Teh del ne zabriše nobena kleveta in slovensko ljudstvo je že opetovano dokazalo, da dobro loči zrno od pleva v naši deželni politični borbi.

sovjetske Rusije, da bi s tem dokumentirala juridično voljo do rednega življenja obeh držav! Še bolj naivna in vodilnega politika — četudi opozicije — nevredna je enostavna zahteva po zvezah z Rusijo, češ da bomo potem sodelovali v svetovni politiki in se bodo nas Italijani bali. Kdo pa dela svetovno politiko, če ne nasprotniki sovjetov? Kakšno realno vrednost bi imelo izzivanje velike in male antante? Ali naj razbijemo malo antanto, romunsko prijateljstvo! Gremo preko Anglije in Francije? In kakšna naj bi bila praktična korist, n. pr. samo v gospodarstvu?

Besede! Besede! g. Svetozar! Brez dvoma čutimo vsi z Rusi kot slovanskim narodom. Tu ne rabimo vzpodbude Pribeševiča. Realna politika je pa nekaj drugega. Čudno je le to, da more biti edino pri nas opozicija brez realnega smisla.

Seja Jugoslovanskega kluba v Mariboru

Maribor, 25. oktobra.

Danes se je vršila ob pol 10. dopoldne v prostorih Zadrugne gospodarske banke seja Jugoslovanskega kluba, ki je trajala neprekinjeno do trideset na 3 popoldne. Razpravljalo se je o nekaterih važnih zakonskih predlogih, ki so na dnevnem redu, oziroma ki še pridejo v najbližji prihodnosti pred narodno skupščino. Komunikacije o seji se ni izdal.

Kardinal Hlond v Mariboru

Maribor, 25. oktobra.

S praškim brzovlakom se je pripeljal večerja sem na svojem potovanju proti Zagrebu poljski primas kardinal dr. Avgust Hlond, star prijatelj Slovencev. K pozdravu so se zbrali na kolodvoru prevz. knezoškof dr. Andrej Karlin v spremstvu stolnega kanonika in ravnatelja bogoslovja dr. Cukale, veliki župan dr. Schaubach, oblastni predsednik dr. Leskovar, ravnatelj Salezijanskega zavoda v Veržetu in ravnatelj Salezijanskega zavoda »Martinišča« v Murski Soboti Jožef Raduha. Ob priliki pozdrava visokega cerkvenega gosta mu je knezoškof dr. Karlin želel kar najlepše vtise v naši državi. V razgovoru se je kardinal dr. Hlond zanimal za vprašanje cerkvenega zedinjenja v naši državi ter podal hkrati razvojno sliko o uspešnem prodiranju ciril-metodijske ideje na Poljskem. Izjavil je, da se bo nekaj dni mudil v Ljubljani, kjer hoče obnoviti stare in prijetne spomine na Slovenijo, ki jo je že večkrat obiskal. Visoki cerkveni knez je nato v spremstvu obeh ravnateljev salezijanskih zavodov Tkalec in Raduha ob 2.35 popoldne nadaljeval potovanje proti Zagrebu, odkoder se preko Ljubljane, kjer ostane nekaj dni, odpelje v Rim.

Naš tovariš odhaja iz Belgrada

Ob odhodu našega dosedanjega dopisnika g. Schweigerja iz Belgrada v uredništvo v Ljubljani, piše vse belgrajsko časopisje. Med drugimi priobčuje sledeče:

»Čez nekoliko dni bo zapustil Belgrad in odšel v Ljubljano g. Viktor Schweiger, dosedanjí belgrajski dopisnik ljubljanskega »Slovenca«. V času, ko se je naš tisk, tako v Belgradu kakor izven njega, pričel gigantsko razvijati, ko so prišle v Belgrad z vseh strani številne prvovrstne novinarske moči, moči nove časniarske generacije, je prišel v Belgrad tudi g. Viktor Schweiger, dopisnik ljubljanskega »Slovenca«. Prišel je pred polnimi šestimi leti in je prav do pred par dni častno in s polno ljubeznijo deloval na težkem poslu, ki ima v prvi vrsti nalogo vzajemno obveščati posamezne naše kraje in ustanavljati bratske vezi.

V šestih letih, kolikor je bival v Belgradu, si je g. Schweiger pridobil veliko število prijateljev, ne samo v časniarskih vrstah, marveč tudi v vseh belgrajskih krogih. Z vsemi svojimi lastnostmi je g. Schweiger dosegel, da vsi njegovi znanci in prijatelji iskreno obžalujejo njegov odhod. V utihu ostaja samo to, da bo g. Schweiger v Ljubljani, kamor odhaja, da prevzame posle urednika »Slovenca«, nadaljeval delo. Odlično je spoznal Belgrad, spoznal njegovo intimno dušo in bo mogel pri svojem poslu biti veren tolmač duše Belgrada. V današnjem položaju ni to malega pomena.

Mi smo veseli, da se je naš tovariš med belgrajčani tako odlično uveljavil in ga z veseljem pričakujemo.

Davčna preobremenitev

»Jutro« zopet piše o davčni preobremenitvi Slovenije. K njegovi ugotovitvi bi navedli le izjavo nekega posestnika in podjetnika na Gorenjskem, ki jo je podal v razgovoru o tem predmetu našemu prijatelju: »Le kdor živi izven mej naše države, bo kaj dal na pisanje »Jutra« in »Slov. Naroda«. Zame, ki na svoji koži dobro čutim razliko med sedanjimi in nekdanjimi davčnimi bremenji, so ugotovitve teh listov navadne čenče, o katerih ni vredno govoriti!«

Mislimo, da se z izjavo tega težkega davkoplačevalca, ki je — mimogrede omenjeno, — zvest naročnik Jutra in Slov. Naroda, — strinja ogromna večina slovenskih davkoplačevalcev. In zato se z »Jutrom«, ki hoče skonstruirati preobremenitev Slovenije le iz okolnosti, da so druge pokrajine v državi plačale leta 1927 manj davka kot v letu 1926, res ne bomo prerekli.

Žide še naprej preganjajo

v Budimpešti, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Študentovski nemiri so se danes razširili tudi na vseučilišče v Pečuhu, katero pa je rektor zaprl takoj po prvih pretepih. Na budimpeštanski obrtni šoli so nacionalni študenti danes pregnali židovske študente. V Debrecinu, Segedin in Pečuhu so danes prišli budimpeštanski študenti, ki so agitirali za nemire. V Debrecinu je policija uvedla kazensko postopanje proti 150 študentom. V Budimpešti je bilo 33 študentov obsojenih na denarne globe po 10

pengejev, dočim so delavci dobili kazni do 200 pengejev in do 15 dni zapora.

V Debrecinu so bili tudi včeraj nemiri, ki pa so se končali tragikomično. Policija je razgrajajoče študente potisnila na dvorišče seminarja, in jih je hotela izpuščati samo posamezno, da bi jim odvzela izkaznice. Študenti pa so se rajši pustili vso noč oblegati, dokler ni končno prosvetna oblast dala ob sedmih zjutraj policiji dovoljenje, da je stopila na avtonomna vseučiliška tla, kjer je potem ugotovila imena zajetih študentov.

28. oktobra volitve tudi v Švici

Luzern, 25. okt. (Tel. »Slov.«) 28. oktobra se vrše v Švici volitve v narodni svet, ki pomeni v Švici narodno skupščino, kakor tudi volitve v večini kantonov. Švicarski parlament je razporejen po strankah nudi do sedaj naslednjo sliko: V narodnem svetu je bilo 42 katoliških konservativcev, 59 svobodomiselnih demokratov, 49 socialnih demokratov, 31 pristašev kmetijske in obrtne stranke in 17 od manjših strank. Skupaj 198 poslancev. V stanovskem svetu pa so imeli katoliški konservativci 18, svobodomiselní demokrati 20, socialni demokrati 2, obrtniki in kmetje 2, manjše stranke 2 mandata, skupaj 44. V skupni skupščini zveznega in stanovskega sveta kot reprezentanta kantonov so razpola-

gali konservativci s 60, svobodomiselní demokrati 79, socialni demokrati 59, kmetje in obrtniki 33 in manjše stranke z 19 mandati. Skupno je torej 242 poslancev. Dvobornični sistem je tedaj prišel najbolj v prid katoliškim konservativcem, najbolj pa v škodo socialnim demokratom.

V sedanjí volivni boj gredo katoliški konservativci samostojno. Stranka zastopa nasproti levičarskemu bloku približno stališče kot centrum v Nemčiji ali Seipel v Avstriji. Posebno ostro poudarja stanovsko opredelitev družbe in zavrača državni socializem. Glavni boj je tudi to pot naperjen proti socialistom, ki so stranko pri zadnjih volitvah spodrinili z drugega na tretje mesto.

Kaj hoče Leron

v Varšavi, 25. okt. (Tel. Slov.) Poljska brojavna agentura izjavlja danes v očitno oficijoznem poročilu, da je neresnično, da je obisk francoskega generala Leronda v Romuniji in njegov napovedani povratak skozi Poljsko v zvezi s pogajanjí za poljsko-romunsko vojaško zvezo. Ta pogajanja so se med poljskim in romunskim generalnim štabom tekom leta vodila že tako resno, da Lerond o tem ne ostaja ničesar več razpravljati. Seveda pa je mogoče, da se bo informiral o uspehu dogovorov med poljskim in romunskim generalnim štabom.

Končana preiskava zoper Rossija

v Milan, 25. okt. (Tel. Slov.) Sedaj je končana preiskava proti Cesaru Rossiju, bivšemu načelniku Mussolinijevga tiskovnega urada, katerega so Mussolinijevi detektivji meseca septembra zvalili iz Lugana v Campione na laških tleh in ga tam aretirali. Njegova spremljevalka Francozinja Durand je bila izpuščena, kar potrjuje domnevo, da je bila dogovorjena z detektivji.

Morilec Heidger umri

v Köln, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Morilec Heidgerja, ki je pred nekaterimi dnevi povzročil divjo gonjo po mestu in ga policija ni mogla vjeti, se je danes le posrečilo najti v hišah, kjer se je skrli. Po hudem boju z revolverji in ročnimi granatami so ga končno prijeli. Morilec je dobil v boju sedem težkih ran, ki pa niso smrtno nevarne.

v Köln, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Morilec Heidger, ki so ga danes zjutraj ujeli, je nocoj ob 7. uri v bolnici umrl radi slabosti srca.

Smithu gre dobro

v New York, 25. okt. (Tel. Slov.) Veliko senzacijo je zbudila izjava demokratskega stranknega odbora, da je senator George Norris, vodja progresivnih republikancev, ponudil v imenu svojih volivcev pomoč demokratskemu kandidatu Smithu. Ker ima senator Norris na razpolago okrog 5 milijonov volivcev, se smatra njegov prestop v demokratski tabor za izredno pomemben in je brez nadaljnjega šance Smitha silovito povečal.

Pogreb žrtev v Vincennesu

v Pariz, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Pogreb 19 žrtev pri nesreči v Vincennesu se je izvršil danes brez posebnih dogodkov, ker je bila pripravljena zelo močna policija. Število aretiranih je vendar mnogo nad 2000. Pri postajah podzemeljske železnice pred vrati Pariza so se vršile demonstracije komunistov, katere je policija brez nadaljnje zaprie in jih izpuščala šele po končanem pogrebu. V policijske zapore je bilo pripeljanih približno 20 ljudi, ker je policija pri njih našla orožje ali pa, ker kot inozemci niso imeli pri sebi nobenih potnih listin.

Petkratni morilec

v Varšavi, 25. okt. (Tel. »Slov.«) V vzhodnopolskem okrožju Luck je v neki vasi neki begunec umoril pet ljudi. Bil je neki vaščan, ki se je na nekem shodu, na katerem se je govorilo o gospodarskih stvareh, zelo razburil, in ko sta dva policista stopila k njemu, da napravita mir, je enemu izmed njih izdrl bajonet ter z njim zabodel dva uradnika, ki sta bila v bližini prisotna. Potem pa je ubežal po vasi in suval proti vsakemu, ki se mu je približal. Prebivalci so se v strahu umikali in se zagradili v svojih hišah. Šele popoldne so kmeti aretirali v sosedni vasi. Izjavil je, da je storil dejanje pod vplivom neke peklenske p. šasti.

Drobne vesti

Finančni delegat dr. Rupnik je odpotoval v Belgrad. Njegova pot je v zvezi s predstoječo reorganizacijo finančne uprave.

Nemško-romunska pogajanja nikakor niso prekinjena, temveč so se danes nadaljevala. Tudi romunski krogi so že optimistični, ker gre samo za razčiščenje nekaterih gospodarskih vprašanj.

V bližini Carlylea je ekspresni vlak London—Aberdon trčil ob tovorni vlak. Mrtva sta oba strojevodji in oba kurjača, ranjeni pa se trije potniki.

Po poročilih iz Kalkute so velikanske povodnji preplavile ogromna ozemlja v južni Indiji. Razdejaní so veliki kraji in mnogo ljudi je poginilo.

V Mehiki je prišlo med zveznimi četami in uporniki do hudega boja. 300 upornikov je napadlo vladne čete. Pri tem je bilo 30 mrtvih in še več ranjenih. Pa tudi vladne čete so trpele občutno zgubo.

Samoumor defraudanta

v Praga, 25. okt. (Tel. »Slov.«) V predsedništvu železniškega ministrstva so odkrili poneverbo. Višji oficijal Pital je poneveril trideset tisoč Kč. Ko so ga privedli na policijo, se je zastrupil.

Šahovski turnir v Berlinu

v Berlin, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Pri današnjem šahovskem turnirju je Niemcovič premagal Rubinsteina. Partija Capablanca-Marschall pa je ostala nedokončana po 45. potezi. Tudi partija Tartakover-Spielmann ni prišla do konca ter je bila prekinjena v položaju, ki za Tartakoverja ni ugoden. Stanje: Capablanca 6½, Spielmann 6 (1), Niemcovič 5½, Reti 4, Tartakover 3½ (1), Marschall 3½ in Rubinstein 3.

Na naslov direktorje drž. železnic v Ljubljani

Znano je, da sta postajenačelnik in restavراتer na postaji Zidani most nad vse navdušena pristaša SDSarjev. Mi jima to navdušenje in vnetost iz vsega srca privoščimo. Čudno je le to, da se ta dva gospoda ne držita proglašenege gesla SDS koalicije o bojkotu. Ali ne bi bilo krasno, ko bi gospod restavraterv izvajal bojkot proti gostom neesdeesarjem, in ali ne bi bilo še krasneje, ko bi n. pr. gospod postajenačelnik izvajal bojkot nasproti režimu na ta način, da ne bi več prejemal plače ali pa bi celo izstopil iz službe pod sedanjim režimom? Tega pa ta dva gospoda ne bosta storila, pač pa delata nekaj drugega. V Sisku so namreč zadnje nedelje gospodje od SDS govorili, da hočejo v boju proti režimu seči tudi po nezakonitih sredstvih. In restavraterv in Zidanem mostu ima v državnih prostorih restavracije razboješen plakat, s katerim se vabi na shod KDK v Celje, kjer se bo zopet hujskalo esdeesarske vernike na uporabo nezakonitih sredstev proti vladi. Ali gospod postajenačelnik ne ve, da se v eraričnih prostorih ne sme uganjati strankarstvo, celo ne nezakonito? — Vprašamo direkcijo železnic v Ljubljani: Ali stoji morda tudi dir. drž. železnic v Ljubljani v enotni fronti onih, ki hočejo seči po nezakonitih sredstvih v državnem življenju? Ako ne, kako more trpeti, da se v eraričnih prostorih izobešajo strankarski pozivi na hujskajoče shode? Na to smo željni odgovora.

Ljubljanska opera

GOUNOD: FAUST.

Snočni Faust v operi je bila izvrstna predstava, zares v čast Ljubljani. V vlogi Meštaja je gostoval g. Križaj, ki šteje to vlogo med svoje najslajnejše kreacije. Bil je res v vseh ozirih kakor ulit v to vlogo in je vodil ves čas. Marjetico je pela ga Zinka Vilfan-Kunčeva. O njenih zmoglostih smo se že večkrat imeli priliko uveriti; sedaj zgleda, da je v Ljubljani angažirana in z njo je pridobljena za našo opero sveža moč, dramatski probodaj sopran dobre šole in izrazita oderska sila. Balada o tuluskem kralju še ni tako pokazala njene sile kakor pesem ob zrcalu, v ljubavni sceni pa se je dala vso. Faust g. Banovca je bil lirčen, sicer prav zadovoljiv, g. Janke kot Valentin sijalen — zares je zaslužil aplavz ob odprtem odru, s katerim poslušalci niso štedili tudi pri ostalih arijah drugih vlog. Siebla je podala ga Poličeva, teto Spavova. Tudi inscenacija in režija, kostumi so bili v redu, orkester pod taktirko g. Balatke prav dober.

Še več tako skrbno pripravljenih predstav, vsaka naj bi bila taka!

KOVINE.

v London, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Baker: per kasa 66.625—68.75, tri mesece 67.1875—67.25, Best Selected 70—70.25, Elektrolit 72.75—73, Cin: per kasa 220.75—220.875, tri mesece 219.625—219.75, Svinec: tuji 21.75, Cink: tuji 24.25, Aluminij: tuzemski 95, inozemski 100, Antimon reg. 59.5 do 60, Bela pločevina 18.125, Živo srebro 23—23.25, Nikel: tuzemski 175, inozemski 175, Wolfram 16.5, Platina: surova 17, obdel. 17, Srebro 26.75—26.875, Zlato 84.115.

HMEJLJ.

Nürnberg, 25. okt. (Tel. »Slov.«) Na trg je bilo pripeljanih 30 bal hmelja, prodanih pa je bilo 40 bal. Hallertau po 250, virtemberški po 220. — Tendence mirna.

Dunajska vremenska napoved. Milo vreme bo trajalo dalje. Majhna motenja jasnega vremena v višinah niso izključena. V nižavah marsikje megla.

Novosadska vremenska napoved. Na Primorju deloma oblačno. Večidel oblačno tudi v Sloveniji. Vedro v ostalih krajih.